

การพัฒนามาตรวัดการรับรู้แนวคิดหลักสูตรฐานสมรรถนะของครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้
สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมในเขตพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดเชียงใหม่
Development of the Competency-Based Curriculum Perception Scale of
Social Studies Teachers in Chiangmai Education Sandbox

ธีรายุ อินทร์แปลง^{1*}

Thirayu Inplaeng^{1*}

(Received: April 1, 2024; Revised: April 21, 2024; Accepted: April 22, 2024)

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพและข้อคิดเห็นที่มีต่อการนำหลักสูตรฐานสมรรถนะไปใช้ในชั้นเรียนของครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมในเขตพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดเชียงใหม่และเพื่อพัฒนาและตรวจสอบคุณสมบัติทางจิตมิติของมาตรวัดและศึกษาระดับการรับรู้แนวคิดหลักสูตรฐานสมรรถนะของครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมในเขตพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดเชียงใหม่ การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงบรรยายทำการเก็บข้อมูลด้วยแบบสำรวจสภาพการปฏิบัติการนำหลักสูตรสู่การปฏิบัติและวัดการรับรู้แนวคิดหลักสูตรฐานสมรรถนะของครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมในเขตพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดเชียงใหม่จำนวน 300 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือการวิจัยอาศัยทฤษฎีการทดสอบแบบดั้งเดิมและทฤษฎีการตอบสนองข้อสอบของราซส์ วิเคราะห์ผลการวิจัยโดยใช้สถิติบรรยาย ผลการวิจัยพบว่าครูผู้สอนรายวิชาสังคมศึกษามีสภาพการปฏิบัติเป็นไปตามเป้าหมายและมาตรฐานการจัดการศึกษาในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($M=3.99$, $SD=0.78$) มาตรวัดการรับรู้แนวคิดหลักสูตรฐานสมรรถนะของครูสังคมศึกษามีความความยาก ($p=.34-.79$) อำนาจจำแนก ($r=.27-.92$) ความเที่ยง ($r_{tt}=.76$) ดัชนีความเหมาะสมรายข้อและความตรงเชิงโครงสร้างเป็นไปตามเกณฑ์ที่ยอมรับได้ ($Infit = .824-1.222$, $Outfit = .793-1.598$, $\chi^2 = 37.3772$, $df=21$, $p= 0.08701$, $GFI=0.9914$, $AGFI=0.9942$, $RMR=0.009844$, $AIC=95.2772$) นอกจากนี้ผลการวัดการรับรู้แนวคิดหลักสูตรฐานสมรรถนะของครูสังคมศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับผ่านเกณฑ์

คำสำคัญ หลักสูตรฐานสมรรถนะ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
เขตพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา

¹ อาจารย์ สาขาวิชาการสอนภาษาจีน สำนักวิชาจีนวิทยา มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง

¹ Lecturer, Chinese Teaching Program, School of Sinology, Mae Fah Luang University

* Corresponding Author E-mail: thirayu.inp@mfu.ac.th

◆ บทความนี้ได้นำเสนอภาคบรรยายและเผยแพร่บทคัดย่อใน Proceedings ◆

งานประชุมสัมมนาวิชาการ การวัดผลประเมินผล และวิจัยสัมพันธ์แห่งประเทศไทย ครั้งที่ 31 วันที่ 10-11 พฤษภาคม 2567

Abstract

This study aimed to investigate the current state and opinions of social studies teachers in Chiangmai Education Sandbox on the implementation of a competency-based curriculum in their classes, to develop and validate the psychometric properties of the competency-based curriculum perception scale, and to study the level of the teachers' perception of the concepts of the competency-based curriculum. The research was descriptive. A survey was used to collect data on the state of action in curriculum implementation and to measure the perception of the concepts of the competency-based curriculum from 300 social studies teachers who were chosen through multistage random sampling. The validation of the research tools was based on classical test theories and the Item Response Theory with the Rasch Model. Data analysis employed descriptive statistics.

The findings revealed that the social studies teachers demonstrated a commendable adherence to instructional objectives and educational management standards, reflecting a high level of implementation proficiency. ($M = 3.99$, $SD = 0.78$) However, assessing perceptions of the competency-based curriculum of social studies teachers posed certain challenges, particularly in terms of difficulty ($p = .34-.79$), discriminant ($r = .27-.92$), reliability ($r_{tt} = .76$), validity and infit outfit statistic (Infit = .824-1.222, Outfit = .793-1.598, $\chi^2 = 37.3772$, $df = 21$, $p = 0.08701$, $GFI = 0.9914$, $AGFI = 0.9942$, $RMR = 0.009844$, $AIC = 95.2772$), although these concerns remained within the acceptable criterion. Moreover, the overall perception of the competency-based curriculum of the social studies teachers met the passing criteria.

Keywords: competency-based curriculum, social studies, education sandbox

บทนำ

การจัดการศึกษาตามนโยบายพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา เป็นการอาศัยศาสตร์ทางการศึกษาหลายแขนงมาบูรณาการเพื่อให้เกิดรูปแบบการบริหารจัดการหลักสูตร ทรัพยากร การบริหารองค์กรทางการศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการและสภาพสถานะของพื้นที่โดยการบริหารจัดการต่าง ๆ อาศัยความร่วมมือจากการประสานพลังกับชุมชนและผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียในพื้นที่ โดยผลลัพธ์ที่เกิดจากการบูรณาการดังกล่าวนี้ จะสร้างทรัพยากรมนุษย์ที่มีศักยภาพสูง มีทักษะที่จำเป็นในปัจจุบันและอนาคตตลอดจนมีความเป็นพลเมืองที่สมบูรณ์ (Brady et al., 2015; Mangkhang et al., 2021) ดังนั้นรัฐบาล กระทรวงศึกษาธิการจึงเล็งเห็นถึงผลลัพธ์ที่สำคัญจะก่อให้เกิดการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของชาติจึงตราพระราชบัญญัติพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาในปีพุทธศักราช 2562 โดยมีหลักการที่ใช้ศาสตร์การจัดการศึกษาเชิงพื้นที่ การพัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะโดยให้สถานศึกษาในพื้นที่มีขอบเขตอำนาจบริหารจัดการได้มากขึ้น เพิ่มความสะดวกและความคล่องตัวในการจัดการ ปลดล๊อคระเบียบและลดขั้นตอนการปฏิบัติตามระเบียบราชการเดิม ๆ สิ่งที่สำคัญ

คืออาศัยความร่วมมือประสานพลังจากหน่วยงานของรัฐ เอกชน ชุมชน มาขับเคลื่อนผลักดันการศึกษา โดยมีเป้าหมายเพื่อลดความเหลื่อมล้ำ พัฒนากลไกการขับเคลื่อนและพัฒนาศักยภาพของทรัพยากรมนุษย์ในพื้นที่ให้มีสมรรถนะแห่งอนาคตรวมถึงมีความเป็นพลเมืองสากลในยุคใหม่ (Bureau of Education Sandbox Administration, 2020; Education Sandbox Act of 2019, 2019)

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมเป็นหนึ่งในสาระวิชาที่มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งในการบ่มเพาะความเป็นพลเมือง ค่านิยมตลอดจนคุณลักษณะอันจำเป็นของผู้เรียนยุคใหม่ให้สามารถเผชิญโลกปัจจุบันและอนาคต ดังนั้นการผลักดันให้ผู้เรียนในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาให้มีทักษะสังคมที่ทันสมัยตอบสนองเหตุการณ์ในยุคความผันผวนทางสังคม เศรษฐกิจ การเมือง เทคโนโลยีตลอดจนความฉลาดรู้ทางสังคมในมิติต่างๆ เป็นสิ่งสำคัญในการผลิตทรัพยากรมนุษย์ จากผลการวิจัยของ Mangkhang et al. (2021) พบว่า หลักการสำคัญของการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระสังคมศึกษาควรมีการบ่มเพาะสาระสำคัญในการตระหนักถึงฐานวัฒนธรรมเดิมของเชียงใหม่ เช่น ความเป็นล้านนา ความภูมิใจในท้องถิ่น เป็นต้น นอกจากนี้ควรสอดแทรกความเป็นพลเมืองในอนาคต การสร้างเสริมสุขภาวะที่ดีและการเป็นผู้รักหวงแหนทรัพยากรธรรมชาติ นอกจากนี้ ผลงานวิจัยดังกล่าวยังศึกษาถึงการรับรู้การนำแนวคิดหลักสูตรฐานสมรรถนะไปใช้ยังผู้เรียนของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ พบว่าโดยรวมนักศึกษามีการรับรู้ในระดับดี

ปัจจัยอย่างหนึ่งที่สำคัญมากในการขับเคลื่อนแนวคิดการบริหารจัดการพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาคือครูผู้สอน หากครูผู้สอนรู้ เข้าใจและสามารถนำหลักการแนวคิดของการจัดการเรียนรู้ที่อาศัยพื้นที่เป็นฐานการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและการจัดหลักสูตรฐานสมรรถนะมาผลักดันให้เกิดแนวคิดการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมจะส่งผลดีต่อผู้เรียนให้เป็นผู้มีสมรรถนะผู้เรียนสมัยใหม่ควบคู่ไปกับเป็นผู้ที่มีค่านิยม คุณลักษณะเฉพาะที่สอดคล้องกับพื้นที่ รู้จักที่มา ประวัติศาสตร์ ประเพณี อนุรักษ์หวงแหนรากฐานวัฒนธรรม ภูมิปัญญาและทรัพยากรท้องถิ่น อันส่งผลให้ชุมชนเกิดการพัฒนายั่งยืนในอนาคต (Mangkhang et al., 2021 ; Inrak, 2023) อีกทั้งจากการศึกษา งานวิจัยในฐานของดัชนีอ้างอิงวารไทยยังขาดงานวิจัยที่ศึกษาการนำหลักสูตรฐานสมรรถนะไปใช้การสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมในเขตพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดเชียงใหม่ อีกทั้งเมื่อศึกษารายงานประจำปีของกลุ่มส่งเสริมการสื่อสารสังคม สำนักงานบริหารพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา ประกอบกับรายงานประจำปีของสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดเชียงใหม่มีรายงานที่สอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน จังหวัดเชียงใหม่ได้นำหลักสูตรฐานสมรรถนะมาใช้ครั้งแรกปีการศึกษา 2564 ในโรงเรียนนาร่องจำนวน 104 โรงเรียนโดยโรงเรียนนาร่องดังกล่าวนำหลักสูตรฐานสมรรถนะมาใช้เป็นหลักสูตรสถานศึกษา ในรายวิชาหลัก ประกอบไปด้วย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ภาษาไทย ภาษาอังกฤษและสังคมศึกษา หลังจากนั้นในปีการศึกษา 2565 ได้ขยายเพิ่มอีก 100 สถานศึกษาโดยอาศัยคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เป็นสถาบันอุดมศึกษาที่เป็นหน่วยงานในการช่วยให้คำปรึกษาและขับเคลื่อนแนวคิดอย่างต่อเนื่องจนถึงปีการศึกษา 2566 อีกทั้งสำนักศึกษาธิการจังหวัดเชียงใหม่ได้ออกแบบแผนยุทธศาสตร์ในการขับเคลื่อนแนวคิดการใช้หลักสูตรฐานสมรรถนะในสถานศึกษาจังหวัดเชียงใหม่ที่มีความมุ่งหมายนำเป็นหลักสูตรหลักในการพัฒนาผู้เรียน จะเห็นได้ว่าหลักสูตรฐานสมรรถนะจะถูกขยายผลนำมาใช้ในจังหวัดเชียงใหม่เพิ่มขึ้น

อย่างต่อเนื่อง (Office of Educational Innovation Area, 2021) ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาสภาพการปฏิบัติของการนำหลักสูตรฐานสมรรถนะมาลงสู่ชั้นเรียนและพัฒนามาตรการรับรู้แนวคิดหลักสูตรฐานสมรรถนะเพื่อประเมินครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมในเขตพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดเชียงใหม่เนื่องจากเป็นเขตพื้นที่นวัตกรรมที่อยู่ในเขตพื้นที่บริการของมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวงโดยอาศัยทฤษฎีการทดสอบแบบดั้งเดิมประกอบกับการใช้ทฤษฎีการตอบสนองข้อสอบ เนื่องจากทฤษฎีการทดสอบแบบดั้งเดิมมีหลักคิดที่ระบุค่าความคลาดเคลื่อนจากการวัดเพียงแหล่งเดียว ความคงเส้นคงวาในการวัดเป็นส่วนหนึ่งที่เป็นหลักฐานบ่งชี้ถึงความตรงของเครื่องมือที่ใช้ทดสอบ ตลอดจนข้อตกลงเบื้องต้นของทฤษฎีการทดสอบแบบดั้งเดิมค่อนข้างเคร่งครัด (Singh, 2004 ; Embretson & Reise, 2013) ด้วยเหตุดังกล่าวผู้วิจัยจึงอาศัยทฤษฎีการตอบสนองข้อสอบมาประกอบเพื่อให้เกิดประโยชน์ในวงวิชาการเนื่องจากทฤษฎีการตอบสนองข้อสอบเป็นวิธีการประมาณค่าความเที่ยงตรงผ่านปลนข้อตกลงเบื้องต้นที่ยุงยาก ประมาณค่าความสามารถที่แท้จริงที่อิงหลักการทางจิตวิทยาที่ผู้เข้ารับการทดสอบมีการตอบสนองข้อสอบที่แตกต่างกันโดยไม่ขึ้นกับความง่ายของข้อสอบที่อิงกลุ่มหรืออิงเกณฑ์ ทำให้สารสนเทศที่ได้จากการวัดใกล้เคียงกับคุณลักษณะที่แท้จริงของบุคคลได้มากขึ้น (Bortolotti et al., 2013; Wilson, 2023) จากที่มาและความสำคัญของปัญหาผู้วิจัยจึงมีความมุ่งหมายของการวิจัยเป็นดังนี้

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพและข้อคิดเห็นที่มีต่อการนำหลักสูตรฐานสมรรถนะไปใช้ในชั้นเรียนของครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมในเขตพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดเชียงใหม่
2. เพื่อพัฒนาและตรวจสอบคุณสมบัติทางจิตมิติของมาตรการรับรู้แนวคิดหลักสูตรฐานสมรรถนะของครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมในเขตพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดเชียงใหม่
3. เพื่อศึกษาระดับการรับรู้แนวคิดหลักสูตรฐานสมรรถนะของครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมในเขตพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดเชียงใหม่

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงบรรยายพรรณนา (descriptive research) โดยได้รับอนุญาตให้เก็บข้อมูลจากศึกษาธิการจังหวัดเชียงใหม่ตามหนังสือที่ ศธ 0269/2766 เรื่องอนุญาตให้เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดเชียงใหม่ ลง ณ วันที่ 30 กันยายน 2566 โดยมีรายละเอียดการเนินการวิจัยดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างของการวิจัย

1.1. ประชากรของการวิจัย

ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมในเขตพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดเชียงใหม่ สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดเชียงใหม่ปีการศึกษา 2566 จำนวนทั้งสิ้น 734 คน (Chiangmai Provincial Education Office, 2023)

1.2 กลุ่มตัวอย่างของการวิจัย

ครูผู้สอนครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมในเขตพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดเชียงใหม่ สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดเชียงใหม่ปีการศึกษา 2566 จำนวนทั้งสิ้น 300 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน โดยกำหนดขนาดตัวอย่างตามแนวคิดของ Wright (1977) ในกรณีที่ทดสอบกลุ่มเดียวด้วยเครื่องมือการวัดแบบที่มีการให้คะแนนแบบสองค่า ตามโมเดลการตอบสนองข้อสอบของ Rasch Model ที่ระดับความคลาดเคลื่อน .05 จะต้องใช้กลุ่มตัวอย่างไม่น้อยกว่า 250 ตัวอย่าง เนื่องจากข้อจำกัดของจำนวนครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษามีเพียง 734 คน ผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อนำไปใช้ในการตรวจสอบคุณสมบัติทางจิตมิติจำนวน 200 คน จึงเหลือกลุ่มตัวอย่างเพียง 534 คน ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนั้นจึงทำการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิโดยใช้ระดับชั้นที่สอนเป็นชั้นภูมิแล้วทำการสุ่มอย่างง่ายด้วยวิธีการจับสลากซึ่งใช้สถานศึกษาเป็นหน่วยในการจับ จึงได้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นครูผู้สอนระดับประถมศึกษาจำนวน 150 คน ครูผู้สอนระดับมัธยมศึกษาจำนวน 150 คน รวม 300 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 คำบรรยายการรับรู้แนวคิดหลักสูตรฐานสมรรถนะของครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมในเขตพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดเชียงใหม่ตามแนวคิดแผนที่สถานะสันนิษฐาน

2.2 แบบสำรวจสภาพการปฏิบัติและข้อคิดเห็นที่มีต่อการนำหลักสูตรฐานสมรรถนะไปใช้ในชั้นเรียนของครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมในเขตพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดเชียงใหม่ สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดเชียงใหม่จำนวน 1 ชุด ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลกับครูสังคมศึกษาจำนวน 200 คน

2.3 มาตรการรับรู้แนวคิดหลักสูตรฐานสมรรถนะของครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมในเขตพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดเชียงใหม่ สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดเชียงใหม่จำนวน 1 ชุด ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลกับครูสังคมศึกษาจำนวน 300 คน

3. การตรวจสอบคุณสมบัติทางจิตมิติของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.1 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพคำบรรยายการรับรู้แนวคิดหลักสูตรฐานสมรรถนะของครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมในเขตพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดเชียงใหม่ตามแนวคิดแผนที่สถานะสันนิษฐาน

1) ศึกษาแนวคิดหลักสูตรฐานสมรรถนะและเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการนำหลักสูตรฐานสมรรถนะไปใช้ในเขตพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดเชียงใหม่และแนวคิดของแผนที่สถานะสันนิษฐาน

2) ร่างคำบรรยายการรับรู้แนวคิดหลักสูตรฐานสมรรถนะของครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมในเขตพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดเชียงใหม่ตามแนวคิดแผนที่สถานะสันนิษฐานโดยอาศัยการเก็บข้อมูลกับครูสังคมศึกษาจำนวน 200 คน ซึ่งเป็นกลุ่มเดียวกันกับที่ใช้ตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้างของมาตรการรับรู้แนวคิดหลักสูตรฐานสมรรถนะของครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา

3) นำคะแนนจุดตัดที่ได้จากการเก็บข้อมูลจริงกับกลุ่มตัวอย่างการวิจัยและร่างคำบรรยาย การรับรู้แนวคิดหลักสูตรฐานสมรรถนะของครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษาเสนอต่อผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง กับการขับเคลื่อนการใช้หลักสูตรฐานสมรรถนะประกอบไปด้วย ผู้บริหารสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 1 คน ศึกษานิเทศก์จำนวน 2 คน ครูผู้สอนสังคมศึกษาระดับประถมศึกษาจำนวน 1 คนและครูผู้สอน สังคมศึกษาระดับมัธยมศึกษาจำนวน 1 คนรวมทั้งสิ้น 5 คน

4) ทำการสนทนากลุ่มเพื่อหาข้อสรุปการกำหนดคำบรรยายการรับรู้แนวคิดหลักสูตร ฐานสมรรถนะของครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา

3.2 การตรวจสอบคุณสมบัติทางจิตมิติของแบบสำรวจสภาพการปฏิบัติและข้อคิดเห็นที่มีต่อการ นำหลักสูตรฐานสมรรถนะไปใช้ในชั้นเรียนของครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ในเขตพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาเชียงใหม่ สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดเชียงใหม่มีลำดับขั้นตอนดังนี้

1) ศึกษาเอกสารเกี่ยวกับการดำเนินการจัดตั้งเขตพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา รายงานผล การดำเนินการของเขตพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดเชียงใหม่ เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสำรวจ สภาพ ความต้องการ

2) ออกแบบแบบสำรวจโดยเป็นแบบสำรวจแบบตรวจสอบรายการและมาตรฐานค่า 5 ระดับ สร้างแบบสำรวจโดยกำหนดประเด็นเนื้อหาหลักที่จะทำการสำรวจดังนี้ (1) ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบ แบบสำรวจ ประกอบไปด้วย เพศ อายุ วิชยฐานะ ประสบการณ์ทำงาน ระดับชั้นที่สอนและขนาดของ สถานศึกษา (2) สภาพการปฏิบัติของการสร้างและออกแบบหลักสูตรตามแนวคิดหลักสูตรฐานสมรรถนะ จำนวน 5 ข้อ (3) สภาพการปฏิบัติของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดหลักสูตรฐานสมรรถนะจำนวน 5 ข้อ (3) สภาพการปฏิบัติของการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ผู้เรียนตามแนวคิดของหลักสูตรฐานสมรรถนะ จำนวน 5 ข้อและ (4) ข้อคิดเห็นที่มีต่อร่างโครงสร้างหลักสูตรฐานสมรรถนะกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมในเขตพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดเชียงใหม่จำนวน 10 ข้อ รวมทั้งสิ้น 25 ข้อ โดยสอบถาม ในประเด็นความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้และความคุ้มค่า

3) ทำการตรวจสอบคุณสมบัติทางจิตมิติประกอบไปด้วย (1) ตรวจสอบความตรงเชิง เนื้อหาโดยให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คนประเมินค่าความสอดคล้องระหว่างรายการสำรวจกับนิยามที่นักวิจัย กำหนดโดยคัดเฉพาะรายการสำรวจที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องที่มีค่าเท่ากับหรือมากกว่า .50 มาใช้ในการวิจัย โดยการวิจัยนี้พบว่าค่าดัชนีความสอดคล้องมีค่าระหว่าง .60-1.00 ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป RTAP (Academic Service Center and Educational Innovation Dissemination and Department of Educational Research and Development, 2023) พบว่าสามารถนำมาใช้ได้ทั้งหมด 15 ข้อ (2) ปรับปรุงรายการสำรวจ ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญนำไปทดลองใช้กับครูกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษาจำนวน 30 คน ประกอบด้วย ครูระดับประถมศึกษาจำนวน 15 คน ครูระดับมัธยมศึกษาจำนวน 15 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จากนั้นทำการ ตรวจสอบค่าความเที่ยงตามสูตรของครอนบาค (Cronbach Alpha Coefficient Reliability) พบว่า มีค่า ความเที่ยงอยู่ระดับสูง ($\alpha = .749$) (3) พัฒนาปรับรายการสำรวจให้สมบูรณ์แล้วนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลกับ กลุ่มตัวอย่างของการวิจัย

3.3) การพัฒนาและตรวจสอบคุณสมบัติทางจิตมิติของมาตรวัดการรับรู้แนวคิดหลักสูตรฐานสมรรถนะของครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมในเขตพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดเชียงใหม่สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดเชียงใหม่มีขั้นตอนการสร้างและพัฒนาเป็นดังนี้

1) ศึกษาเอกสาร รายงานการดำเนินการของเขตพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดเชียงใหม่ เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างมาตรวัดการรับรู้ ทฤษฎีการทดสอบแบบดั้งเดิมและการทดสอบแนวใหม่

2) ออกแบบมาตรวัดการรับรู้เป็นแบบที่มีการให้คะแนนทวิภาค มีข้อความและสถานการณ์ในชั้นเรียนในการสอบถามเพื่อวัดการรับรู้แนวคิดหลักสูตรฐานสมรรถนะของครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมแบ่งออกเป็น 3 ด้านคือ (1) การรับรู้หลักการทั่วไปของแนวคิดหลักสูตรฐานสมรรถนะจำนวน 5 ข้อ (2) การรับรู้หลักการและแนวทางการออกแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดของหลักสูตรฐานสมรรถนะจำนวน 5 ข้อ และ (3) การรับรู้การวัดประเมินผลการเรียนรู้ผู้เรียนตามหลักการของหลักสูตรฐานสมรรถนะจำนวน 5 ข้อ รวมทั้งสิ้น 15 ข้อ ซึ่งผู้วิจัยได้ออกแบบเพื่อต้องการใช้จริงด้านละ 3 ข้อ

3) ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาโดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน เป็นผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับหลักสูตรฐานสมรรถนะ 3 คน ผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษาจำนวน 2 คน รวม 5 คนตรวจสอบโดยใช้ดัชนีความสอดคล้องระหว่างเนื้อหาปริมาณคำสำคัญกับข้อความที่สร้าง ทำการคำนวณได้ค่าความสอดคล้องได้ค่าระหว่าง .60-1.00 จำนวน 15 ข้อ ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป RTAP (Academic Service Center and Educational Innovation Dissemination and Department of Educational Research and Development, 2023)

4) ตรวจสอบค่าความยาก ค่าอำนาจจำแนกและค่าความเที่ยงแบบอิงกลุ่มกับครูกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษาสังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดเชียงใหม่จำนวน 30 คนประกอบไปด้วยครูระดับประถมศึกษาจำนวน 15 คน ครูระดับมัธยมศึกษาจำนวน 15 คนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป RTAP (Academic Service Center and Educational Innovation Dissemination and Department of Educational Research and Development, 2023) พบว่ามีค่าความยากระหว่าง .12-.89 ค่าอำนาจจำแนกระหว่าง .18-.92 คัดแบบวัดการรับรู้ที่มีค่าความยากระหว่าง .20-.80 และค่าอำนาจจำแนกที่มีค่า .20 ขึ้นไป จำนวน 10 ข้อประกอบไปด้วยด้านที่ 1 จำนวน 3 ข้อ ด้านที่ 2 จำนวน 4 ข้อและด้านที่ 3 จำนวน 3 ข้อ มาตรวจสอบค่าความเที่ยงตามสูตรของ Kuder Richardson (KR-20) พบว่ามีค่าความเที่ยงอยู่ในระดับสูง ($r_{tt}=.76$)

5) ตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้างของแบบวัดการรับรู้ด้วยวิธีการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของโมเดลการวัดที่มีตัวแปรแฝงจำนวน 1 ตัว ได้แก่การรับรู้แนวคิดหลักสูตรฐานสมรรถนะของครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ตัวแปรสังเกตได้จำนวน 3 ตัว ได้แก่ (1) หลักการทั่วไปของแนวคิดหลักสูตรฐานสมรรถนะ (2) หลักการและแนวทางการออกแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดของหลักสูตรฐานสมรรถนะและ (3) การวัดประเมินผลการเรียนรู้ผู้เรียนตามหลักการของหลักสูตรฐานสมรรถนะ ผู้วิจัยทำการกำหนดจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสมในการใช้วิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปของ Sopher (2024) โดยกำหนดอำนาจการทดสอบที่ระดับ .80 ที่ระดับนัยสำคัญ .05 ต้องใช้กลุ่มตัวอย่างไม่น้อยกว่า

200 ตัวอย่าง หลังจากนั้นก็ทำการสุ่มอย่างง่ายด้วยวิธีการจับสลากได้ครูกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษาระดับประถมศึกษาจำนวน 100 ตัวอย่าง ระดับมัธยมศึกษาจำนวน 100 ตัวอย่าง รวม 200 ตัวอย่างที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างมาใช้ในการตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้างโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป Jamovi (The jamovi project, 2022 ; R Core Team, 2021)

6) ตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้างที่อาศัยเกณฑ์การระบความสอดคล้องกลมกลืนระหว่างโมเดลการวัดการรับรู้กับข้อมูลเชิงประจักษ์ของ Hair et al., (2021) และ Kline (2015) ที่ระบุถึงคุณสมบัติโมเดลที่มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์จะเป็นโมเดลที่มีผลการทดสอบด้วยสถิติทดสอบไคสแควร์ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ค่าดัชนี AGFI และ CFI มีค่ามากกว่า 0.95 ค่าดัชนี TLI และค่า CFI มีค่ามากกว่า 0.95

4. การเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนามีการเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ มีขั้นตอนในการเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นดังนี้

4.1 ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับเขตพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา รายงานผลการดำเนินการเขตพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาของสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดเชียงใหม่ ตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประเมินการรับรู้ ทฤษฎีการทดสอบแบบดั้งเดิมและทฤษฎีการตอบสนองข้อสอบ

4.2 ทำหนังสือขออนุญาตเก็บข้อมูลการวิจัยกับข้าราชการครู พนักงานราชการ บุคลากรทางการศึกษาสังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดเชียงใหม่

4.3 ออกแบบและพัฒนาเครื่องมือที่ใช้รวบรวมข้อมูลการวิจัย ผู้วิจัยนำแบบสำรวจสภาพการปฏิบัติและข้อคิดเห็นที่มีต่อการนำหลักสูตรฐานสมรรถนะที่ผ่านการตรวจสอบคุณสมบัติทางจิตมิติมาสำรวจสภาพการปฏิบัติและข้อคิดเห็นที่มีต่อการนำหลักสูตรฐานสมรรถนะไปใช้ในชั้นเรียนกับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมในเขตพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาเชียงใหม่ จำนวน 245 ตัวอย่าง ด้วยแบบสำรวจแบบอิเล็กทรอนิกส์ เมื่อเก็บรวบรวมข้อมูลแล้ว ทำการตรวจสอบคัดเฉพาะแบบสอบถามที่ตอบครบถ้วนสมบูรณ์จำนวน 200 ตัวอย่างมาใช้ในการวิจัยคิดเป็นร้อยละ 81.63 จากผู้ตอบทั้งหมด 245 คน ทำการประมวลผลด้วยสถิติบรรยายโดยแบบสอบถามแบบตรวจสอบรายการ ทำการประมวลผลด้วยค่าความถี่และค่าร้อยละ ส่วนแบบสำรวจแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับใช้ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป Jamovi (The jamovi project, 2022 ; R Core Team, 2021) หลังจากนั้นประมวลระดับของสภาพและความเห็นที่มีต่อการนำหลักสูตรฐานสมรรถนะไปใช้ในชั้นเรียนของครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษาโดยเทียบค่าเฉลี่ยที่คำนวณได้กับเกณฑ์แปลผลของ Srisaard (2002)

4.4 ทำการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพโดยใช้วิธีการสนทนากลุ่มโดยทำการสนทนากลุ่มผ่านระบบการประชุมออนไลน์กับครูกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษาจำนวน 10 คน เป็นครูระดับประถมศึกษา 5 คน ครูระดับมัธยมศึกษาจำนวน 5 คนโดยมีเกณฑ์การคัดเลือกจากขนาดของสถานศึกษา ทำการสัมภาษณ์โดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้างถอดบทสัมภาษณ์และสรุปสังเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหาที่มีความสัมพันธ์กัน

4.5 ผู้วิจัยนำมาตรวจวัดการรับรู้แนวคิดหลักสูตรฐานสมรรถนะของครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษาตรวจสอบคุณสมบัติทางจิตมิติโดยทำการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาโดยผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบค่าอำนาจจำแนก ค่าความยากและค่าความเที่ยงกับครูสังคมศึกษาจำนวน 30 คนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างและตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้างกับครูสังคมศึกษาจำนวน 200 คนซึ่งเป็นกลุ่มเดียวกันกับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้สำรวจสภาพการปฏิบัติและข้อคิดเห็น จากนั้นทำการวัดการรับรู้แนวคิดหลักสูตรฐานสมรรถนะกับกลุ่มตัวอย่างการวิจัยที่เป็นครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมในเขตพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดเชียงใหม่สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดเชียงใหม่จำนวน 300 คน

4.6 นำผลการได้จากการวัดการรับรู้มาตรวจสอบคัดเฉพาะแบบวัดที่มีผลการตอบที่สมบูรณ์มาใช้ในการวิจัยมีผู้ตอบจำนวนทั้งสิ้น 300 คนจากผู้ตอบทั้งหมด 322 คน คิดเป็นร้อยละ 93.16 ทำการประมวลผลด้วยสถิติบรรยายพื้นที่ประกอบไปด้วย ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป Jamovi (The jamovi project, 2022 ; R Core Team, 2021) ตรวจสอบความเหมาะสมรายข้อ (Infit and Outfit statistic) ตามทฤษฎีการตอบสนองข้อสอบแบบเอกมิติด้วยโมเดลของราซส์ (Unidimensional Rasch Model) ซึ่งถือเอาเกณฑ์ความเหมาะสมที่ .50-1.50 ตามแนวคิดของ Wright and Master (1982) หลังจากนั้นทำการประมาณค่าความสามารถของผู้สอบ (θ) พารามิเตอร์ความยาก (δ) ค่าความคลาดเคลื่อน (SE) และค่าความเที่ยงแบบ Expected A Posteriori ด้วยโปรแกรม Jamovi ในชุดคำสั่ง snowIRT (The jamovi project, 2022 ; Seol, 2023)

4.7 กำหนดคะแนนจุดตัดโดยอาศัยแนวคิดของแผนที่สถานะสันนิษฐานพร้อมให้คำบรรยายลักษณะการรับรู้แนวคิดหลักสูตรฐานสมรรถนะของครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมในเขตพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดเชียงใหม่สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดเชียงใหม่ ตามแนวคิดของ Wright and Master (1982) ด้วยโปรแกรม Jamovi ในชุดคำสั่ง snowIRT (The jamovi project, 2022; Seol, 2023)

ผลการวิจัย

การพัฒนามาตรวัดการรับรู้แนวคิดหลักสูตรฐานสมรรถนะของครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมในเขตพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดเชียงใหม่มีผลการวิจัยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาสภาพและข้อคิดเห็นที่มีต่อการนำหลักสูตรฐานสมรรถนะไปใช้ในชั้นเรียนของครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมในเขตพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดเชียงใหม่ การวิจัยนี้ให้กลุ่มตัวอย่างการวิจัยทำการประเมินตนเองว่าการนำหลักสูตรฐานสมรรถนะลงสู่ชั้นเรียนมีสภาพการปฏิบัติเป็นไปตามเป้าหมายในระดับใดแล้วสัมภาษณ์เชิงลึกเกี่ยวกับร่างหลักสูตรฐานสมรรถนะของกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษาดังกล่าวเป็นดังนี้

1) ผลการศึกษาสภาพการนำหลักสูตรฐานสมรรถนะไปใช้ในชั้นเรียนของครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมในเขตพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดเชียงใหม่

ตาราง 1 สภาพการปฏิบัติการนำหลักสูตรฐานสมรรถนะไปใช้ในชั้นเรียนของครูผู้สอน
กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา

รายการ	M	SD	แปลผล
การออกแบบหลักสูตรตามแนวคิดหลักสูตรฐานสมรรถนะ 5 สาระการเรียนรู้ได้แก่			
1) ศาสนา ศิลปกรรม จริยธรรม	3.97	0.71	มาก
2) หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรมและการดำเนินชีวิต	4.00	0.77	มาก
3) เศรษฐศาสตร์	3.95	0.86	มาก
4) ประวัติศาสตร์/รายวิชาเพิ่มเติมประวัติศาสตร์	3.94	0.81	มาก
5) ภูมิศาสตร์	3.98	0.82	มาก
รวม	3.97	0.79	มาก
การจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดหลักสูตรฐานสมรรถนะ 5 สาระการเรียนรู้ได้แก่			
1) ศาสนา ศิลปกรรม จริยธรรม	4.12	0.72	มาก
2) หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรมและการดำเนินชีวิต	4.00	0.77	มาก
3) เศรษฐศาสตร์	3.95	0.76	มาก
4) ประวัติศาสตร์/รายวิชาเพิ่มเติมประวัติศาสตร์	4.08	0.76	มาก
5) ภูมิศาสตร์	3.92	0.84	มาก
รวม	4.01	0.77	มาก
การประเมินผลการเรียนรู้จำแนกเป็นดังนี้			
1) การประเมินผลการเรียนรู้ด้านพุทธิพิสัย (Cognitive Domain)	4.02	0.76	มาก
2) การประเมินผลการเรียนรู้ด้านทักษะพิสัย (ตามหลักสูตรฐานสมรรถนะเป็น การประเมินทักษะ (Skills) (Psychomotor Domain)	3.91	0.79	มาก
3) การประเมินผลการเรียนรู้ด้านจิตพิสัย (Attitude Domain) ค่านิยมอันพึง ประสงค์ (Value)	4.03	0.79	มาก
4) การประเมินทักษะการคิดขั้นสูง (High Order Thinking)	3.94	0.77	มาก
5) การประเมินสมรรถนะผู้เรียน (Competency)	3.97	0.79	มาก
รวม	3.97	0.78	มาก
รวมทั้งหมด	3.99	0.78	มาก

จากตาราง 1 แสดงให้เห็นมีการนำหลักสูตรฐานสมรรถนะลงสู่ชั้นเรียนแล้วมีสภาพการปฏิบัติเป็นไปตามเป้าหมายและมาตรฐานการจัดการศึกษาในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่ามี การปฏิบัติการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดหลักสูตรฐานสมรรถนะเป็นไปตามเป้าหมายและมาตรฐานการจัดการศึกษาสูงสุดรองลงมา ได้แก่ การประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนและการออกแบบหลักสูตรตามแนวคิดหลักสูตรฐานสมรรถนะ

2) ผลการศึกษาข้อคิดเห็นที่มีต่อร่างหลักสูตรฐานสมรรถนะไปใช้ในชั้นเรียนของครูผู้สอนกลุ่มสาระ การเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมในเขตพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดเชียงใหม่

ตาราง 2 ผลการศึกษาข้อคิดเห็นที่มีต่อหลักสูตรฐานสมรรถนะไปใช้ในชั้นเรียนของครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา

ผลลัพธ์การเรียนรู้	A	P	F	E
	M(SD)	M(SD)	M(SD)	M(SD)
1) มีสติ สมာธิ ในการศึกษาและทำกิจวัตรประจำวัน จัดการอารมณ์และความรู้สึกของตนเองโดยการพัฒนากาย วาจา ใจ ตามแนวทางของศาสนาที่ตนนับถือ และปฏิบัติตามหลักกุศลกรรมบถ 10 หรือหลักปฏิบัติตามคำสอนในศาสนาอื่นที่ตนนับถือ	4.26 (0.69)	4.26 (0.64)	4.05 (0.65)	4.18 (0.61)
2) สามารถใช้ปัญญาในการช่วยเหลือเกื้อกูลและแก้ปัญหาในชีวิตของตนเอง หมุ่คณะ และสังคม ตลอดถึงสิ่งแวดล้อมรอบตัวเพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข มีความอ่อนน้อมถ่อมตน ใช้หลักสันติวิธีในการสื่อสาร การทำงานและอยู่ร่วมกับผู้อื่นในฐานะเป็นพลเมืองไทยและพลเมืองโลก บนพื้นฐานของหลักธรรมทางพุทธศาสนาและศาสนาที่ตนนับถือ รวมทั้งส่งเสริมและอนุรักษ์ธรรมชาติสิ่งแวดล้อมและใช้เทคโนโลยีให้เกิดประโยชน์และมีคุณค่าต่อการเรียนรู้และการดำเนินชีวิตอย่างพอเพียง	4.31 (0.66)	4.25 (0.64)	4.14 (0.68)	4.23 (0.63)
3) วางแผนการใช้จ่ายของตนเองและครอบครัวอย่างเหมาะสมและมีวินัย ช่วยลดค่าใช้จ่ายในครอบครัว ตัดสินใจบริโภคอย่างรู้ทันโฆษณา สื่อและสารสนเทศของสินค้าและบริการ ติดตามและตรวจสอบข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับการบริโภคในชีวิตประจำวันและกฎหมายคุ้มครองสิทธิผู้บริโภค วางแผนการออมเงินของตนเองอย่างมีเป้าหมาย	4.15 (0.67)	4.17 (0.68)	3.95 (0.76)	4.22 (0.67)
4) จัดลำดับความสำคัญเพื่อตัดสินใจเลือกใช้ทรัพยากรในชีวิตประจำวัน หาทางออกร่วมกันกับผู้เกี่ยวข้องใน การตัดสินใจกำหนดเป้าหมายและการปฏิบัติเพื่อการจัดการทรัพยากรของครอบครัวและโรงเรียน อย่างประหยัด คุ่มค่า และพอเพียง ด้วยความตระหนักถึงผลกระทบของการใช้ทรัพยากรที่มีต่อตนเอง และส่วนรวม	4.23 (0.66)	4.20 (0.69)	4.02 (0.74)	4.17 (0.72)
5) สืบค้นคำตอบของเรื่องราว ประวัติความเป็นมา วิถีชีวิตและบุคคล จັบ ประเด็นสำคัญ ลำดับเหตุการณ์ที่แสดงพัฒนาการทางประวัติศาสตร์และความต่อเนื่องจากอดีตถึงปัจจุบันของจังหวัด ภูมิภาคที่ตนอาศัยอยู่ และประเทศ นำเสนอเรื่องราวที่สืบค้นโดยแสดงข้อมูลและแหล่งหลักฐานที่เกี่ยวข้องด้วยวิธีการที่หลากหลาย และทำกิจกรรมในชีวิตประจำวันอย่างเห็นคุณค่าและภาคภูมิใจในความเป็นท้องถิ่นและความเป็นไทย แสดงถึงความตระหนักของผลการกระทำในอดีตที่มีต่อบปัจจุบัน ผลของการกระทำในปัจจุบันที่มีผลต่ออนาคต และการเคารพความแตกต่างหลากหลายทางวัฒนธรรมของผู้คนในแต่ละท้องถิ่นของไทย ตลอดจนปฏิบัติตนได้อย่างถูกต้องแสดงถึงการเคารพสถาบันหลัก และสัญลักษณ์ของชาติไทย	4.08 (0.78)	4.00 (0.75)	3.95 (0.72)	3.98 (0.67)
6) วิเคราะห์ความคล้ายคลึงของวัฒนธรรมไทยกับประเทศเพื่อนบ้านจากการอ่านเรื่อง ดูภาพ หรือแลกเปลี่ยนประสบการณ์กับบุคคล และสื่อสารในโลก	4.06 (0.66)	4.05 (0.69)	4.00 (0.66)	4.06 (0.68)

ตาราง 2 (ต่อ)

ผลลัพธ์การเรียนรู้	A	P	F	E
	M(SD)	M(SD)	M(SD)	M(SD)
จริงและโลกเสมือนอย่างเคารพความแตกต่างหลากหลายทางวัฒนธรรมในประเทศเพื่อนบ้าน	มาก	มาก	มาก	มาก
7) ตั้งคำถาม สืบค้น วิเคราะห์และสรุปข้อมูลวิธีการดำเนินชีวิตที่เป็นผลมาจากอิทธิพลของสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ ติดตาม คาดการณ์แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อมและภัยพิบัติในจังหวัด ภูมิภาคที่ตนอาศัยอยู่ และประเทศไทย ด้วยการใช้อนุรักษ์ รูปภาพ ภาพถ่ายทางอากาศและภาพจากดาวเทียม เข้าร่วมกิจกรรม ร่วมเป็นอาสาสมัครในการป้องกัน แก้ปัญหาสิ่งแวดล้อม และรับมือกับภัยพิบัติในชุมชนโดยร่วมกันกำหนดแนวทางวางแผนขั้นตอนการทำงาน บอกเหตุผลที่เลือกแนวทางนั้น และอธิบายผลดีและผลเสียที่เกิดขึ้นต่อตนเองและผู้อื่น ที่แสดงถึงความเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งแวดล้อมกับการดำเนินชีวิต	4.06 (0.73)	4.11 (0.77)	4.03 (0.73)	4.11 (0.64)
8) ปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมตามบทบาทหน้าที่ ระเบียบ กฎ กติกา และวิถีวัฒนธรรมของชุมชนและท้องถิ่นด้วยความรับผิดชอบต่อสังคม ชื่นชมการทำความดีของบุคคลในครอบครัว โรงเรียนและชุมชน ปกป้องสิทธิเสรีภาพของตนเองและผู้อื่น เคารพในความหลากหลายของบุคคล ไม่กลั่นแกล้งเพื่อนทางร่างกาย วาจา และความสัมพันธ์ทางสังคม (Social bullying) ให้เกียรติ เห็นอกเห็นใจผู้อื่น (Empathy) ช่วยเหลือผู้อื่นในสถานการณ์ต่าง ๆ ไม่ด่วนตัดสินผู้อื่นโดยใช้อคติ แบ่งปันสิ่งของต่าง ๆ ของตนให้กับผู้อื่นตามความเหมาะสม โดยไม่สร้างความเดือดร้อนต่อตนเอง ผู้อื่น และส่วนรวม	4.26 (0.69)	4.23 (0.63)	4.17 (0.68)	4.23 (0.66)
9) ติดตามข่าวสารและตรวจสอบข้อมูลเกี่ยวกับข่าวสาร เหตุการณ์ สถานการณ์ที่เกิดขึ้นในสังคม เพื่อรับมือ ป้องกันและแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต และร่วมกันหาทางออกกับผู้เกี่ยวข้องในการแก้ปัญหาหรือความขัดแย้ง ในสถานการณ์ต่าง ๆ โดยใช้กระบวนการตามวิถีประชาธิปไตย วิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นและยอมรับผลจากการตัดสินใจร่วมกัน รวมทั้งเข้าร่วมกิจกรรมเป็นอาสาสมัครด้วยความรู้สึกรู้ว่าเป็นสมาชิกของชุมชน ตามกำลังของตน	4.11 (0.64)	4.11 (0.71)	4.05 (0.67)	4.14 (0.66)
10) รู้เท่าทันและจัดการอารมณ์ เวลา ความต้องการในการใช้สื่อ สารสนเทศ และดิจิทัลอย่างเหมาะสม ประเมินความน่าเชื่อถือและผลกระทบจากการใช้สื่อสารสนเทศ สร้างและเผยแพร่ข้อมูลสารสนเทศอย่างมีมารยาท เห็นอกเห็นใจ ให้เกียรติผู้อื่นและรับผิดชอบต่อให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและชุมชน	4.25 (0.69)	4.18 (0.64)	4.15 (0.67)	4.12 (0.63)
รวม	4.17 (0.68) มาก	4.16 (0.64) มาก	4.05 (0.69) มาก	4.14 (0.65) มาก

*หมายเหตุ A หมายถึง ความถูกต้อง (Accuracy), P หมายถึง ความเหมาะสม (Properties), F หมายถึง ความเป็นไปได้ (Feasibility), E หมายถึง ความคุ้มค่า (Effectiveness)

จากตาราง 2 แสดงให้เห็นว่าร่างหลักสูตรฐานสมรรถนะกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมในเขตพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดเชียงใหม่ ในภาพรวมมีความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้และความคุ้มค่าอยู่ในระดับมาก เพื่อให้ได้สารสนเทศที่รอบด้าน ผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์โดยใช้การสนทนากลุ่ม การสัมภาษณ์นี้เป็นการใช้แบบสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง เป็นการถามด้วยคำถามปลายเปิด ผลการสัมภาษณ์เป็นดังนี้

1) จุดเด่นของหลักสูตรฐานสมรรถนะกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมของเขตพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดเชียงใหม่พอสรุปได้ว่ามีการปรับให้เข้ากับผู้เรียนและสภาพจริงของสถานศึกษา ลดเนื้อหาและสอนในเนื้อหาที่จำเป็น โดยมีผลการสัมภาษณ์เป็นดังนี้

“การนำหลักสูตรฐานสมรรถนะมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมระดับประถมศึกษา ข้อดีจะได้มีการปรับให้เข้ากับสภาพผู้เรียนและสภาพสังคมปัจจุบันมากขึ้นและนำไปใช้ในสังคมปัจจุบันและในอนาคตได้”

(ผู้สัมภาษณ์ 1, สัมภาษณ์, 20 ตุลาคม 2566)

“ผู้เรียนสามารถใช้เวลาในการเรียนรู้และมีความก้าวหน้าในการเรียนรู้ไปตามความถนัดและความสามารถของตน สามารถลดเวลาเรียนเนื้อหาจำนวนมากที่ไม่จำเป็น เอื้อให้ผู้เรียนมีเวลาในการเรียนรู้เนื้อหาที่จำเป็นในระดับที่ลึกซึ้งขึ้น”

(ผู้สัมภาษณ์ 2, สัมภาษณ์, 20 ตุลาคม 2566)

“จัดการเรียนแบบบูรณาการใช้ความรู้ข้ามศาสตร์ มุ่งสู่การใช้ประโยชน์ได้จริงในชีวิตประจำวัน และลดสาระการเรียนรู้จำนวนมากที่ไม่จำเป็น”

(ผู้สัมภาษณ์ 3, สัมภาษณ์, 20 ตุลาคม 2566)

2) จุดที่พึงระวังหรือข้อสังเกตของการใช้หลักสูตรฐานสมรรถนะในเขตพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาพอสรุปได้ว่าควรมีการซักซ้อมทำความเข้าใจและมีการกำตติตามอย่างมีประสิทธิภาพและควรระมัดระวังการสื่อสารในการใช้หลักสูตรฐานสมรรถนะ

“ประชาสัมพันธ์สร้างความเข้าใจในหลักสูตรสถานศึกษาที่ปรับแล้ว ให้ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายได้รับรู้และเข้าใจตรงกัน”

(ผู้สัมภาษณ์ 4, สัมภาษณ์, 20 ตุลาคม 2566)

“ยุ่งยากในการจัดการเรียนการสอนเพราะต้องไปจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้สมรรถนะซึ่งหลักสูตรที่ใช้ในปัจจุบันถือว่าดีอยู่แล้ว เปลี่ยนหลักสูตรไปมาๆ ผู้สอนก็ต้องเริ่มต้นใหม่ ซึ่งควรแก้ปัญหาการศึกษาให้ตรงจุด”

(ผู้สัมภาษณ์ 5, สัมภาษณ์, 20 ตุลาคม 2566)

“ควรเป็นหลักสูตรฐานสมรรถนะตั้งแต่แรกเพราะเป็นวิชาที่ใช้ในชีวิตจริง ดังนั้นสมรรถนะด้านนี้ต้องมีการพัฒนาอย่างสม่ำเสมอและเป็นไปตามลำดับขั้นของชีวิต”

(ผู้สัมภาษณ์ 6, สัมภาษณ์, 20 ตุลาคม 2566)

ตอนที่ 2 ผลการตรวจสอบคุณสมบัติทางจิตมิติของมาตรวัดการรับรู้แนวคิดหลักสูตรฐานสมรรถนะของครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมในเขตพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดเชียงใหม่

ผลการตรวจสอบคุณสมบัติทางจิตมิติผู้วิจัยทำการตรวจสอบตามทฤษฎีการทดสอบแบบดั้งเดิมประกอบไปด้วย ความตรงเชิงเนื้อหา ความยาก อำนาจจำแนก ความเที่ยงและความตรงเชิงโครงสร้างและทฤษฎีการตอบสนองข้อสอบประกอบไปด้วยดัชนีความเหมาะสมรายข้อ พารามิเตอร์ความยากและค่าความเที่ยงแบบแบบ Expected A Posteriori สรุปผลดังตาราง 3

ตาราง 3 ผลการตรวจสอบคุณสมบัติทางจิตมิติของมาตรวัดการรับรู้แนวคิดหลักสูตรฐานสมรรถนะของครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา

ผลการตรวจสอบคุณสมบัติทางจิตมิติตามทฤษฎีการทดสอบแบบดั้งเดิม										
IOC=.60-1.00			p=.34-.79			r=.27-.92		r _{tt} =.76		
ผลการตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้างด้วยวิธีการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน						ผลการตรวจสอบคุณสมบัติทางจิตมิติตามแนวคิดการตอบสนองข้อสอบ				
ข้อสอบ ข้อที่	น้ำหนักองค์ประกอบ		t	R ²	Fs	(θ)	δ	SE	Infit	Outfit
	b(SE)	β								
ITEM 1	0.3361 (0.0261)	0.1849	12.8687***	0.4300	0.0849	-0.496	0.600	0.130	0.889	0.863
ITEM 2	0.3085 (0.0256)	0.1605	12.0468***	0.4006	0.0316	0.660	0.367	0.132	1.108	1.125
ITEM 3	0.3107 (0.0260)	0.1587	11.9733***	0.3984	0.0369	-1.806	0.820	0.161	1.220	1.598
ITEM 4	0.3050 (0.0256)	0.1569	11.8991***	0.3961	0.0390	-0.248	0.550	0.128	0.824	0.793
ITEM 5	0.3125 (0.0267)	0.1526	11.7198***	0.3906	0.0332	-1.261	0.740	0.143	1.117	1.272
ITEM 6	0.4960 (0.0241)	0.4044	20.5716***	0.6359	0.2311	1.237	0.263	0.143	0.997	1.056
ITEM 7	0.5450 (0.0239)	0.4759	22.8304***	0.6899	0.2689	-1.007	0.697	0.137	1.003	0.963
ITEM 8	0.4970 (0.0237)	0.4166	21.0070***	0.6454	0.2318	-0.215	0.543	0.128	0.860	0.824
ITEM 9	0.5520 (0.0244)	0.5008	22.6550***	0.7076	0.3473	-0.581	0.617	0.130	0.999	0.971
ITEM 10	0.5432 (0.0236)	0.5109	22.9744***	0.7147	0.3655	-0.496	0.600	0.130	0.889	0.863

$$\chi^2 = 37.3772, df=21, p= 0.08701, GFI=0.9914, AGFI=0.9942, RMR=0.009844, AIC=95.2772$$

จากตาราง 3 แสดงให้เห็นว่ามาตรวัดการรับรู้แนวคิดหลักสูตรฐานสมรรถนะของครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษามีความตรงเชิงเนื้อหา (IOC=.60-1.00) มีค่าความยากระดับง่ายมากถึงยากมาก ($p=.34-.79$) มีค่าอำนาจจำแนกระดับต่ำถึงระดับสูง ($r=.27-.92$) มีค่าความเที่ยงอยู่ในระดับสูง ($r_{tt}=.76$) หลังจากนั้นตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้างพบว่าโมเดลการวัดการตอบสนองการรับรู้แนวคิดหลักสูตรฐานสมรรถนะของครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษามีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ เมื่อพิจารณาจากสถิติทดสอบไคสแควร์ไม่พบนัยสำคัญทางสถิติ

จากการตรวจสอบคุณสมบัติทางจิตมิติตามทฤษฎีการตอบสนองข้อสอบแบบทวิภาคตามโมเดลของราชส์แบบเอกมิติ (ichotomous Unidimensional Rasch Measurement Model) พบว่าสามารถประมาณค่าความสามารถผู้สอบอยู่ระหว่าง $\theta = -1.806$ ถึง 1.237 พารามิเตอร์ความยาก $\delta = 0.263$ ถึง 0.820 ค่าดัชนีความเหมาะสมรายข้อที่ทำการปรับถ่วงน้ำหนัก (Infit) มีค่าระหว่าง 0.824 ถึง 1.220 และค่าดัชนีความเหมาะสมรายข้อที่ไม่ได้ถ่วงน้ำหนัก (Outfit) มีค่าระหว่าง 0.793 ถึง 1.598 ถือว่าใช้ได้ตามเกณฑ์ของ Wright and Master (1982)

ผู้วิจัยจึงทำการนำค่าความสามารถของผู้สอบไปใช้เพื่อกำหนดคะแนนจุดตัดตามแนวคิดของแผนที่สถานะสันนิษฐานของ Wright and Master (1982) ดังตาราง 4

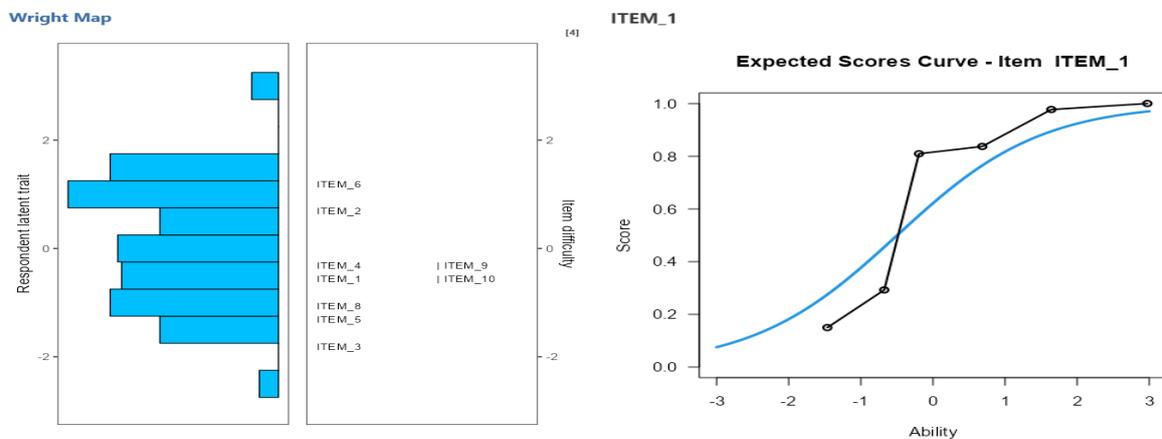
ตาราง 4 คะแนนจุดตัดและคำบรรยายแนวคิดหลักสูตรฐานสมรรถนะของครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษาตามแนวคิดการตอบสนองข้อสอบของราชส์

คะแนนจุดตัด	ช่วงระดับความสามารถ (θ)	คะแนนดิบ	ระดับการรับรู้	คำบรรยายการรับรู้แนวคิดหลักสูตรฐานสมรรถนะของครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา
$\theta=0.660$	เท่ากับหรือสูงกว่า $\theta= 0.660$	7-10	ระดับดี	รู้เข้าใจหลักการแนวคิดเกี่ยวกับหลักสูตรฐานสมรรถนะ <u>เป็นอย่างดี</u> ทราบและเข้าใจ <u>อย่างดี</u> ถึงวิธีการวิเคราะห์ออกแบบหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เข้าใจวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ตอบสนองแนวคิดของหลักสูตรฐานสมรรถนะ ตลอดจนทราบวิธีการวัดประเมินผลการเรียนรู้และสมรรถนะผู้เรียนได้อย่าง <u>ลึกซึ้ง</u>
$\theta=-1.007$	$\theta=-0.1006$ ถึง $\theta=0.6590$	4-6	ระดับผ่านเกณฑ์	รู้เข้าใจหลักการแนวคิดเกี่ยวกับหลักสูตรฐานสมรรถนะ สามารถวิเคราะห์ ออกแบบหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมได้ <u>อย่างถูกต้อง</u> ทราบถึงวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ตอบสนองแนวคิดของหลักสูตรฐานสมรรถนะได้ <u>อย่างถูกต้อง</u> เข้าใจวิธีการออกแบบวิธีการวัดประเมินผลการเรียนรู้และสมรรถนะผู้เรียนได้อย่าง <u>ถูกต้อง</u>

ตาราง 4 (ต่อ)

คะแนน จุดตัด	ช่วงระดับ ความสามารถ (θ)	คะแนน ดิบ	ระดับการ รับรู้	คำบรรยายการรับรู้แนวคิดหลักสูตรฐานสมรรถนะของ ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา
	เท่ากับหรือต่ำกว่า		ระดับควร	ขาด ความรู้เข้าใจหลักการแนวคิดเกี่ยวกับหลักสูตรฐานสมรรถนะ ไม่ทราบ วิธีการวิเคราะห์หรือออกแบบหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ไม่ทราบ ถึงวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ตอบสนองแนวคิดของหลักสูตรฐานสมรรถนะและ ไม่เข้าใจ วิธีการออกแบบวิธีการวัดประเมินผลการเรียนรู้และสมรรถนะผู้เรียน
	กว่า	0-3	ปรับปรุง	
$\theta = -1.007$			พัฒนา	

จากตาราง 4 พบว่ามาตรฐานวัดการรับรู้แนวคิดหลักสูตรฐานสมรรถนะของครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษามีจุดตัด 2 จุด คือ $\theta = -1.007$ และ $\theta = 0.660$ กำหนดระดับการรับรู้แบ่งออกเป็น 3 ระดับ คือ ระดับควรปรับปรุงพัฒนา หมายถึงเป็นผู้ที่มีคะแนน 0 ถึง 3 คะแนนระดับผ่านเกณฑ์ หมายถึง เป็นผู้ที่มีคะแนน 4 ถึง 6 คะแนนและระดับดี หมายถึงผู้ที่มีคะแนน 7 ถึง 10 ดังภาพตัวอย่าง

ภาพ 1 แผนที่สภาวะสันนิษฐานและตัวอย่างโค้งคุณลักษณะข้อสอบของแบบวัดการรับรู้แนวคิดหลักสูตรฐานสมรรถนะของครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา

ตอนที่ 3 ผลการศึกษาระดับการรับรู้แนวคิดหลักสูตรฐานสมรรถนะของครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมในเขตพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดเชียงใหม่

ผู้วิจัยทำการตรวจให้คะแนนและประมวลผลด้วยสถิติบรรยายประกอบไปด้วยค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ตามการกำหนดคะแนนจุดตัดที่ได้จากผลการวิจัยตอนที่ 2 สรุปได้ดังตาราง 5

ตาราง 5 ผลการศึกษาระดับการรับรู้แนวคิดหลักสูตรฐานสมรรถนะของครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษาผลการศึกษาระดับการรับรู้แนวคิดหลักสูตรฐานสมรรถนะของครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา

ภาพรวมของการทดสอบ					ผลการวัดระดับการรับรู้แนวคิดหลักสูตรฐานสมรรถนะของครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา					
Min	Max	M	SD	%	ระดับดี		ผ่านเกณฑ์		ควรปรับปรุงพัฒนา	
					F	%	F	%	F	%
1	9	5.20	2.10	52.00	106	35.33	114	38.00	80	26.67

จากตาราง 5 แสดงให้เห็นว่าส่วนใหญ่ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม มีระดับการรับรู้แนวคิดหลักสูตรฐานสมรรถนะอยู่ในระดับผ่านเกณฑ์

อภิปรายผล

1. ผลการศึกษาคำเห็นของครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษาที่มีต่อร่างหลักสูตรฐานสมรรถนะกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมในเขตพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดเชียงใหม่ ในภาพรวมมีความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้และความคุ้มค่าอยู่ในระดับมาก เหตุที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะคณะทำงานเขตพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดเชียงใหม่ในพื้นที่การบริหารงานการศึกษาของสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดเชียงใหม่มีการทำความเข้าใจ ศึกษา แนวคิด หลักการการสร้งพัฒนาหลักสูตรการศึกษามาเป็นอย่างดี ตลอดจนอาจมีการศึกษาเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรฐานสมรรถนะมาอย่างละเอียด อีกทั้งอาจเป็นเพราะผู้ร่างหลักสูตรอาจใช้หลักการพัฒนาหลักสูตรที่มีความถูกต้อง และมีประสิทธิภาพดังที่ Chookhampaeng (2003), Sathavonmanee (2005) ได้อธิบายกระบวนการพัฒนาหลักสูตรที่มีการสอดแทรกสมรรถนะหรือความสามารถพิเศษของผู้เรียน ผู้จัดทำหลักสูตรต้องศึกษาเอกสาร ตำรา หลักการทฤษฎีของการสร้งหลักสูตรและความสามารถพิเศษที่จะสร้งเสริมไปในหลักสูตรเพื่อนำมาใช้ในการกำหนดวัตถุประสงค์ เป้าหมายและผลลัพธ์ของหลักสูตร นอกจากนี้ควรศึกษาหลักจิตวิทยาการเรียนรู้เพื่อออกแบบเนื้อหาหลักสูตรได้ตรงกับวัยและความต้องการของผู้เรียน หลีกจากพัฒนาาร่างหลักสูตร ควรมีการทบทวนและตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตร เช่นการให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบหลักสูตร การทดลองใช้หลักสูตร นอกจากนี้การที่จะผลักดันให้หลักสูตรถูกนำไปใช้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้สร้งหลักสูตรจะต้องมีการสร้างความเข้าใจไปยังผู้ใช้หลักสูตรด้วยวิธีการต่างๆ เช่น คู่มือการใช้หลักสูตร การฝึกอบรม การสาธิต การกำกับติดตามการใช้หลักสูตร

2. มาตรการวัดการรับรู้แนวคิดหลักสูตรฐานสมรรถนะของครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษามีคุณภาพเหตุที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะผู้วิจัยทำการศึกษาเอกสารเกี่ยวกับการจัดการศึกษาตามหลักสูตรฐานสมรรถนะ เอกสารเกี่ยวกับการบริหารจัดการเขตพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดเชียงใหม่มาเป็นอย่างดีที่ Tirakanant (2008) ได้อธิบายถึงการพัฒนาแบบวัดหรือเครื่องมือการวัดผลต่าง ๆ ผู้วิจัยจะต้องทำการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับเครื่องมือเหล่านั้นมาเป็นอย่างดี เพื่อนำสาระสำคัญจากการศึกษาเอกสารเหล่านั้นมาใช้

ในการกำหนดนิยามเชิงปฏิบัติการ หลังจากนั้นทำการออกแบบเครื่องมือโดยต้องกำหนดมาตรวัดของเครื่องมือว่าจะใช้มาตรวัดแบบใด สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวัดหรือไม่ ตลอดจนต้องคำนึงถึงทฤษฎี แนวคิด ในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือและการนำผลการวัดไปใช้ประโยชน์ นอกจากนี้อาจเป็นเพราะผู้วิจัยอาศัยหลักการพัฒนาตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือการวัดผลตามหลักการวัดประเมินผลและการทดสอบทางจิตวิทยา ดังที่ Kaemkate (2012) ; Lawthong (2016) ได้กล่าวถึงการพัฒนาตรวจสอบเครื่องมือการวัดประเมินผลที่จะต้องมียุทธศาสตร์ขั้นตอนในการตรวจสอบคุณภาพตามหลักการวัดประเมินผล รายการข้อคำถามจะต้องชัดเจน อ่านแล้วเข้าใจไปในทิศทางเดียวกัน สามารถนำเครื่องมือการวัดไปให้ผู้เชี่ยวชาญที่มีความสามารถสัมพันธ์กับสิ่งที่ต้องการวัดและควรนำไปทดลองใช้กับกลุ่มที่มีคุณลักษณะเช่นเดียวกันกับกลุ่มตัวอย่างหรือกลุ่มเป้าหมายที่นักวิจัยต้องการจะทำการวัด

3. ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมมีระดับการรับรู้แนวคิดหลักสูตรฐานสมรรถนะโดยรวมอยู่ในระดับดี เหตุที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะการพัฒนาหลักสูตรระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานมีการกำหนดทิศทางการจัดการศึกษา ตัวชี้วัด มาตรฐานการเรียนรู้และสมรรถนะของผู้เรียนได้สอดคล้องกับแนวคิดหลักสูตรฐานสมรรถนะ โดยหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานปีพุทธศักราช 2551 ปรับปรุง 2560 เป็นหลักสูตรที่อิงมาตรฐานแต่มีการพัฒนาปรับเปลี่ยนผลลัพธ์ของการจัดการศึกษาหลักสูตร โดยผู้เรียนจะต้องมีสมรรถนะ 5 ด้านประกอบไปด้วย สมรรถนะที่ 1 ความสามารถในการสื่อสาร สมรรถนะที่ 2 ความสามารถในการคิด สมรรถนะที่ 3 ความสามารถในการแก้ปัญหา สมรรถนะที่ 4 ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต สมรรถนะที่ 5 ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี ดังวิทยานิพนธ์ของ Panthong (2017) ที่กล่าวถึงปัญหาของการใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานปีพุทธศักราช 2551 พบว่ามีปัญหาหลายประการคือการจัดทำหลักสูตร การวิเคราะห์มาตรฐาน การจัดทำแผนปฏิบัติการพัฒนาหลักสูตร ความทันสมัยและความซ้ำซ้อนของเนื้อหาในรายวิชา ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง จึงเป็นที่มาของการพัฒนาปรับปรุงหลักสูตรในปีพุทธศักราช 2560 ซึ่งเป็นการแก้ไขปัญหาความล้าสมัยของหลักสูตร ดังนั้นครูผู้สอนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานจึงใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานปรับปรุงตั้งแต่ปีพุทธศักราช 2560 ที่มีเนื้อหาสาระที่มีความใกล้เคียงกับหลักสูตรฐานสมรรถนะ ทำให้ผู้สอนเกิดความเข้าใจ คำนึง และใช้รูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ อีกทั้งสอดคล้องกับ Klaisuwan (2022) ที่อธิบายถึงพัฒนาการของการพัฒนาหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมที่ถูกพัฒนาตามความปรารถนาของสังคม ความมุ่งหวังของสถานศึกษา จึงมีการพัฒนาปรับเปลี่ยนเพิ่มเติมในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นฐาน เพิ่มจุดเน้นและสมรรถนะอันสำคัญตั้งแต่ปีพุทธศักราช 2560 โดยสมรรถนะอันสำคัญมาจากแนวคิดการพัฒนาผู้เรียนในยุคศตวรรษที่ 21 ประกอบกับการพัฒนาค่านิยมใหม่ ๆ จึงเป็นผลให้ผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษามีพื้นฐานความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรฐานสมรรถนะ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1.1 การนำมาตราวัดการรับรู้แนวคิดหลักสูตรฐานสมรรถนะของครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมในเขตพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดเชียงใหม่ไปใช้ควรนำไปใช้กับสถานศึกษาที่ใช้หลักสูตรที่เน้นการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียน

1.2 การนำมาตราวัดการรับรู้แนวคิดหลักสูตรฐานสมรรถนะของครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมในเขตพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดเชียงใหม่ไปใช้อาจมีผลการวัดที่คลาดเคลื่อนไปจากความเป็นจริงหากผู้ตอบมีประสบการณ์เดิมที่เกี่ยวข้องในเรื่องของหลักสูตรฐานสมรรถนะ

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 พัฒนาโมเดลการวัดการรับรู้แนวคิดหลักสูตรฐานสมรรถนะของครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษาแบบพหุมิติ เพื่อนำมาเปรียบเทียบเป็นโมเดลทางเลือก

2.2 ขยายผลการพัฒนาเครื่องมือการวัดการรับรู้แนวคิดหลักสูตรฐานสมรรถนะของครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษาให้มีรูปแบบการตอบที่หลากหลายเพื่อให้ผลการวัดใกล้เคียงกับความสามารถที่แท้จริงมากที่สุด

References

- Bortolotti, S. L. V., Tezza, R., de Andrade, D. F., Bornia, A. C., & de Sousa Júnior, A. F. (2013). Relevance and advantages of using the item response theory. *Quality & Quantity, 47*, 2341-2360.
- Brady, C., Holbert, N., Soylu, F., Novak, M., & Wilensky, U. (2015). Sandboxes for model-based inquiry. *Journal of Science Education and Technology, 24*, 265-286.
- Embretson, S. E., & Reise, S. P. (2013). *Item response theory*. Psychology Press.
- Hair, J. F., Astrachan, C. B., Moisescu, O. I., Radomir, L., Sarstedt, M., Vaithilingam, S., & Ringle, C. M. (2021). Executing and interpreting applications of PLS-SEM: Updates for family business researchers. *Journal of Family Business Strategy, 12*(3), 100392.
- Kline, R. B. (2015). Assumptions in structural equation modeling. *Handbook of structural equation modeling, 111*, 125.
- Mangkhang, C., Yimsawat, C., Nettip, A., & Kaewpanya, N. (2021). Area-Based Learning Approach to the Competency Development of Social Studies Pre-Service Teachers in the Chiangmai Education Sandbox Area, Thailand. *Journal of Education and e-Learning Research, 8*(3), 264-271.
- R Core Team. (2021). *R: A Language and environment for statistical computing (Version 4.1)* [Computer software]. <https://cran.r-project.org>.

- Seol, H. (2023). *snowIRT: Item Response Theory for jamovi. (Version 4.8.8)* [jamovi module]. <https://github.com/hyunsooseol/snowIRT>.
- Singh, J. (2004). Tackling measurement problems with Item Response Theory: Principles, characteristics, and assessment, with an illustrative example. *Journal of Business Research*, 57(2), 184-208.
- The jamovi project. (2022). *jamovi (Version 2.3)* [Computer Software]. <https://www.jamovi.org>.
- Wilson, M. (2023). *Constructing measures: An item response modeling approach*. Routledge.
- Wright, B. D. (1977). Solving measurement problems with the Rasch model. *Journal of educational measurement*, 97-116.
- Wright, B. D., & Masters, G. N. (1982). A Rasch model for partial credit scoring. *Psychometrika*, 47(2), 149-174.

Translate Thai References

- Academic Service Center and Educational Innovation Dissemination and Department of Educational Research and Development. (2023). *Research Tools Analysis Program: RTAP. Faculty of Education Mahasarakham University*. <https://edurtap.msu.ac.th/rtapapp/> (in Thai)
- Bureau of Education Sandbox Administration. (2020). *Education Sandbox Policy*. <https://www.edusandbox.com/board/policy.pdf> (in Thai)
- Chiangmai Provincial Education Office. (2023). *Annual Report 2023*. <https://cmpeo.go.th/web/auunareaport.pdf> (in Thai)
- Chookhampaeng, C. (2003). *Curriculum Development*. TQP Press. (in Thai)
- Education Sandbox Act of 2019. (2019). National Gazette. https://www.ratchakitcha.soc.go.th/DATA/PDF/2562/A/056/T_0102.PDF (in Thai)
- Inrak, S. (2023). The School Administration in The Education Sandbox Under the Office of The Basic Education Commission. *MBU Education Journal*, 11(1), 340–354. <https://so04.tci-thaijo.org/index.php/edj/article/view/266581> (in Thai)
- Kaemkate, W. (2012). *Research Methodology in Social Behavior Science* (3rd ed.). Chulalongkorn University Press. (in Thai)
- Klaisuwan, N. (2022). *School Vision-Based Social Studies Curriculum Development* [Master's Thesis]. Burapha University. (in Thai)
- Lawthong, N. (2016). *Educational Research Tools Development*. Chulalongkorn University Press. (in Thai)

- Office of Educational Innovation Area. (2021). *Annual report*. Office of Educational Innovation Area, OBEC, Ministry of Education. <https://www.edusandbox.com/published-documents/> (in Thai)
- Panthong, P. (2017). *Problems and Guided Development of Central Curriculum 2551 in The Level of Basic Education of Teachers in Suphanburi Sport School* [Master's Thesis]. Burapha University. (in Thai)
- Sathavonmanee. (2005). *The development of Activities in The Enrichment Program to Develop Students' Analytical Skills* [Doctoral dissertation]. Srinakarinwirot University. (in Thai)
- Srisaard, S. (2002). *Foundation of Research* (7th ed.). Suweeriyasan Press. (in Thai)
- Tirakanant, S. (2008). *Research Methodology in Social Science: Implementation* (7th ed.). Chulalongkorn University Press. (in Thai)